

heviger, aangrijpender, pijnlijker moet je werk worden, aldoor verfijnder tegelijk. Nieuwe prikkels, nieuwe emoties — openbaringen! Voor ze lijden moet je, publiekelijk lijden, of het deugt niet.... 't Vreet je zenuwen op...."

En terwijl Huib bleef zwijgen: „Verwend, verslapt, bedorven zijn de menschen! Ik denk zoo dikwijls, er zal iets ontzaglijks moeten komen; wij houden het zoo niet uit; een groote revolutie of een europeesche oorlog, of weet ik wat voor andere wereldramp, die de menschen weer eenvoudig en deemoedig maakt, onderling meelijdend, dankbaar voor 't kleine.... Zoodat het niet meer noodig is, jezelf zoo af te martelen, om ze wat schoonheidsemotie te geven. Dat ze je weer verlangend tegemoet komen, dat je weer, net als vroeger, wat voor ze kunt zingen, iets simpels.... de ééne simple melodie van Kloos.... Of vertellen een eenvoudige geschiedenis van leed of geluk...."

„Wie weet.... er zijn er nóg wel, die ook dat waardeeren...."

„Och, welnee, welnee! En althans de critiek niet. Je op de pijnbank zien, dat willen ze, de verveelde sadisten! Alles wordt op de spits gedreven. Je eenzaamste, diepste zelf, je bijna ongrijpbare momenten — jawèl, daar is misschien nog wel iets in! Wie zou daar niet ziek en beroerd van worden, overspannen, overprikkeld.... En als je dan daarbij nog, voor zoo'n vrouw.... omdat ze beweert van je te houden...."

Huib was opgestaan. Hij schudde zijn hoofd, zwaaide zijn armen. De gedachte aan „morgenavond" maakte 't hem tot een pijniging naar deze taal te luisteren. Deze schennis! „In godsnaam zwijg, Charles! Als ik dat gelooven moest, ik.... ik trapte de boel in mekaar, ik verzoop me als een dolle hond. Maar 't is zoo niet, goddank! En wij moeten het niet willen, niet dulden! De tijd? Wat is een tijd, wat beteekent een tijd? Wat kan een jaartal tegen een levend mensch? Niet genoeg jongeren komen om ons te helpen, een deel van onze taak over te nemen, dát is het, daardoor wordt er zooveel van óns gevergd, altijd weer van óns, en altijd weer iets grooters, aangrijpenders. Maar wij moeten ons beheerschen, moeten sterk en rustig blijven, eenvoudige menschen die zich in eenvoud en deemoed geven — o, natuurlijk zoo diep en zoo compleet mogelijk, je eigenste wezen, je...."

„Nou juist! Daar heb je 't immers al! Wie kan dat maar altijd-door, je geven, gansch-en-al, tot op je diepste kern — en dan toch, tegelijk, je bemoeien, praten, dagelijks, met je lieve, lieve vrouw, over al haar zorgjes en gedachtetjes, de nieuwe strook op haar zomerjapon, het behang in de voorkamer, de daghit die zoo brutaal geweest is! Praten, prátén, en dan ook nog met haar snoezige mama en al haar overige verdomde familie.... Nee-nee, Hoogland, je hebt er je nu zes jaar buiten gehouden, blijf daarbij, kerel!.... M'n hemel, als ik jou zoo hoor, ik zou gaan denken dat je...."